

การเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกัน
โรคซาร์สของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดเชียงใหม่

นางสาว ประพิมพร หิรัญพฤษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาศาสตรพัฒนการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-4796-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A COMPARATIVE STUDY OF INFORMATION EXPOSURE, KNOWLEDGE,
ATTITUDE AND SARS SELF PREVENTION
BETWEEN BANGKOK AND CHIANG MAI RESIDENTS**

Miss Prapimporn Hiranpruck

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication**

Department of Public Relations

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic year 2003

ISBN 974-17-4796-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม
การป้องกันโรคซาร์สของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร และ
จังหวัดเชียงใหม่

โดย

นางสาว ประพิมพร หิรัญพุกฤษ์

สาขาวิชา

นิเทศศาสตร์พัฒนาการ

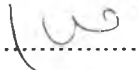
อาจารย์ที่ปรึกษา

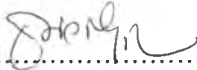
รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวดี บุญลือ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

 ..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิวิฬร์รักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ จาระไน แกลโกศล)

 ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวดี บุญลือ)

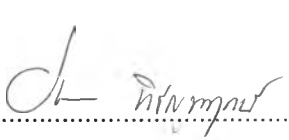
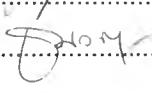
 ..... กรรมการ
(ดร.วิเชียร เกตุสิงห์)

ประพิมพ์พร นิริฎพฤกษ์ : การเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์สของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่. (A COMPARATIVE STUDY OF INFORMATION EXPOSURE, KNOWLEDGE, ATTITUDE AND SARS SELF PREVENTION BETWEEN BANGKOK AND CHIANG MAI RESIDENTS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวัติ บุญลือ, 120 หน้า ISBN 974-17-4796-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์ส และเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์ส ระหว่างประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ การแจกแจงความถี่ สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยซึ่งประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows

ผลการวิจัยพบว่า

1. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคซาร์ส ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับโรคซาร์ส
2. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคซาร์ส ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการระบาดของโรคซาร์ส
3. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคซาร์ส มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์ส
4. ความรู้เกี่ยวกับโรคซาร์ส มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติต่อการระบาดของโรคซาร์ส
5. ความรู้เกี่ยวกับโรคซาร์ส ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์ส
6. ทักษะทัศนคติต่อการระบาดของโรคซาร์ส มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์ส
7. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกัน มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางประชากร
8. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกัน ระหว่างประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดเชียงใหม่ มีความแตกต่างกัน

ภาควิชา..... การประชาสัมพันธ์..... ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา..... 2546..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4585224928 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD : INFORMATION EXPOSURE / KNOWLEDGE / ATTITUDE / SELF PREVENTION

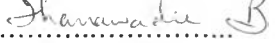
PRAPIMPORN HIRANPRUCK : A COMPARATIVE INFORMATION EXPOSURE, KNOWLEDGE, ATTITUDE AND SARS SELF PREVENTION BETWEEN BANGKOK AND CHIANG MAI RESIDENTS. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. TANAWADEE BOONLUE, Ph.D. 120 pp. ISBN 974-17-4796-9

The objective of this research was to study the correlations among information exposure, knowledge, attitude demographic variables and sars self prevention. Questionnaires was used to collect the data from 400 samples. Frequency, percentage, mean, Pearson's product moment correlation coefficient were employed for the analysis through SPSS program.

The results of the study were as follows:

1. Exposure to mass and personal media was not correlated with knowledge of sars.
2. Exposure to mass and personal media was not correlated with attitude toward sars epidemic.
3. Exposure to mass and personal media was positively correlated with sars self prevention.
4. Knowledge of sars was negatively correlated with attitude toward sars epidemic.
5. Knowledge of sars was not correlated with sars self prevention.
6. Attitude toward sars epidemic was positively correlated with sars self prevention.
7. Information exposure, knowledge, attitude and sars self prevention correlated with demographic.
8. Information exposure, knowledge, attitude and sars self prevention between Bangkok and Chiang Mai residents were significantly different at $p=0.05$ level.

Department : .....Public Relations..... Student's signature.....

Field of study: .. Development Communication.. Advisor's signature.....

Academic year : .....2003..... Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ที่มีบุญคุณมากที่สุดในชีวิต คุณพ่อ และคุณแม่ ผู้ที่คอยอุปการะและให้ทุกสิ่งทุกอย่างอย่างจนถึงวันนี้ และขอบพระคุณทุกคนในครอบครัววิรัชฤกษ์ โดยเฉพาะ อาเล็ก และแจน ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือทุกเรื่อง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.ธนวดี บุญลือ ที่คอยให้คำปรึกษา และชี้แนะในเรื่องต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ท่านประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รศ.จระไน แกลโกศล ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำวิจัย และ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ เป็นผู้ที่ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องสถิติ กราบขอบพระคุณอาจารย์ Dev comm ทุกท่านที่ทำให้มีความรู้มากขึ้น

ขอบคุณหมีหลายๆผู้ที่สำคัญที่สุดในชีวิตที่คอยเป็นกำลังใจ ให้คำปรึกษา และคอยช่วยเหลือในทุกๆเรื่อง และทำให้มีช่วงเวลาที่ดีที่สุดและสำคัญที่สุดเกิดขึ้นขณะทำวิทยานิพนธ์

ขอบคุณอาศัย อาน้อยหน้อย และจ๊อบที่คอยช่วยเหลือตอนเก็บข้อมูลที่เชียงใหม่

ขอบคุณกับต้นทุกท่านและพี่ๆน้องๆใน OI ที่อนุญาตให้ทำวิทยานิพนธ์ในเวลางาน และคอยช่วยเหลือทุกอย่าง

เพื่อนๆสตรีวิทย์ทุกคน เอ โหน่ง นง กุ้ง ก้อย กลาง และจิว ที่ให้กำลังใจ

และที่สำคัญที่สุดและดีใจที่สุดที่รู้จักเพื่อนๆ Dev comm ทุกคน โดยเฉพาะ ดาว อุ่นเหมียง ฮวง พี่อ้น เก๋ และพี่ลักษณ์ ที่คอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษาที่ดีในทุกๆเรื่อง ขอขอบคุณเพื่อนๆอีกครั้งที่ให้กำลังใจจนทำให้วิทยานิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ

บทที่

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ปัญหานำการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตและข้อจำกัดของงานวิจัย.....	8
นิยามศัพท์ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9

2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร.....	10
ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ.....	26
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม.....	30
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม.....	32
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคซาร์ส.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41

3. ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย.....	45
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	45
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	45
วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	46
สมมติฐานและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
เกณฑ์การให้คะแนน.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
การประมวลผลข้อมูล.....	55
4. ผลการวิจัย	
ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากร และข้อมูลทั่วไป.....	57
ส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคซาร์ส.....	61
ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับโรคซาร์ส.....	68
ส่วนที่ 4ทัศนคติต่อการระบาดของโรคซาร์ส.....	71
ส่วนที่ 5 พฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์ส.....	74
ส่วนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน.....	77
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	92
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	107
ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป.....	108
รายการอ้างอิง.....	109
ภาคผนวก.....	113
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	120

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. รายงานจำนวนผู้ป่วยโรคซาร์ส.....	3
2. ตารางเปรียบเทียบสื่อบุคคลและสื่อมวลชน.....	20
3. แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและ จังหวัดเชียงใหม่จำแนกตามเพศ.....	57
4. แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและ จังหวัดเชียงใหม่จำแนกตามอายุ.....	57
5. แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและ จังหวัดเชียงใหม่จำแนกตามระดับการศึกษา.....	58
6. แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและ จังหวัดเชียงใหม่จำแนกตามอาชีพ.....	59
7. แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและ จังหวัดเชียงใหม่จำแนกตามรายได้.....	60
8. แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและ จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคซาร์สจากสื่อมวลชน.....	61
9. แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและ จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคซาร์สผ่านรูปแบบ การนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับโรคซาร์ส.....	63
10. แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและ จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคซาร์สจากสื่อบุคคล.....	65
11. แสดงจำนวน และร้อยละ ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามประเด็นที่พุดคุยเกี่ยวกับโรคซาร์ส.....	67
12. แสดงจำนวนและร้อยละ ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับโรคซาร์ส.....	68
13. แสดงจำนวนและร้อยละ ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับโรคซาร์ส.....	70
14. แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามทัศนคติต่อการระบาดของโรคซาร์ส.....	71
15. แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์ส.....	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16. แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับความรู้เกี่ยวกับโรคซาร์ส.....	77
17. แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับทัศนคติต่อการระบาดของโรคซาร์ส ..	77
18. แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์ส.....	77
19. แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคซาร์สกับทัศนคติต่อการระบาดของโรคซาร์ส.....	78
20. แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคซาร์สกับพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์ส...	78
21.แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการระบาดของโรคซาร์สกับพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์ส.....	79
22. แสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์ส กับเพศของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่...	79
23. แสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์ส กับอายุของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่...	80
24. แสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์ส กับระดับการศึกษาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่.....	81
25. แสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์ส กับอาชีพของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่.....	84
26. แสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์ส กับรายได้ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่.....	86
27. แสดงผลความแตกต่างของค่าเฉลี่ย การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์ส ระหว่างประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่....	88